

Tiedustelut: Valvira: Lennart Wahlfors puh. 029 520 9221, gsm 050 324 9704
THL: Marke Jääskeläinen puh. 020 610 7654
Esa Österberg puh. 020 610 7018, gsm 0400 417 514

Alkoholijuomien kulutus vuonna 2011

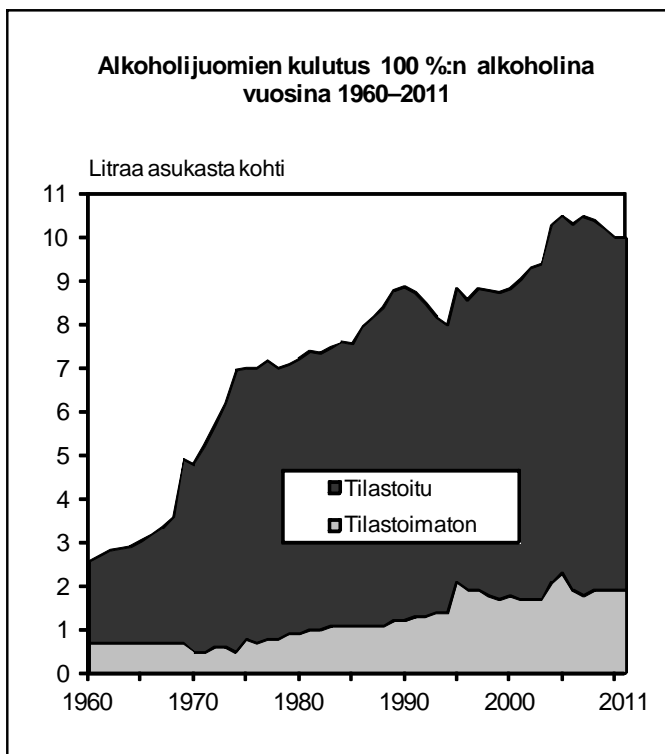
	tuh.ltr	+ - % 11/10
Väkevät juomat	29 143	- 2,7
Väkevät viinit	3 806	- 8,3
Miedot viinit	63 603	3,9
Siiderit	47 269	- 5,0
Long drink -juomat	50 227	4,1
Mallasjuomat	448 704	1,7
Yhteensä 100 %:n alkoholina	43 968	0,4

Alkoholin tilastoitu kulutus ennallaan

Alkoholijuomien tilastoitu kulutus oli vuonna 2011 ennakkotietojen mukaan 44 miljoonaa litraa absoluutti-alkoholia. Kulutus kasvoi määrällisesti hieman, mutta asukasta kohti laskettuna pysyi ennallaan eli 8,1 litrassa. Alkoholin tilastoitu kulutus on edelleen kahdeksan prosenttia korkeampi kuin vuonna 2003.

Alkoholijuomien vähittäismyynti Alkon myymälöissä pieneni 1,6 prosenttia ja kasvoi elintarvikeliikkeissä 2,1 prosenttia vuoteen 2010 verrattuna. Koko vähittäismyyntin kasvu oli 0,4 prosenttia. Anniskelumyynti kasvoi 0,9 prosenttia edellisvuodesta. Vuodesta 1997 vuoteen 2011 alkoholin anniskelukulutus on kuitenkin vähentynyt kolmanneksella.

Vähittäismyyntin osuus tilastoidusta alkoholin kulutuksesta on yli 86 prosenttia. Alkon myyntin osuus laski 40 prosenttiin ja elintarvikeliikkeiden osuus nousi 46 prosenttiin. Ravintolamyyntin osuus tilastoidusta alkoholin kulutuksesta on 14 prosenttia.

Tilastoimaton kulutus edellisen vuoden tasolla

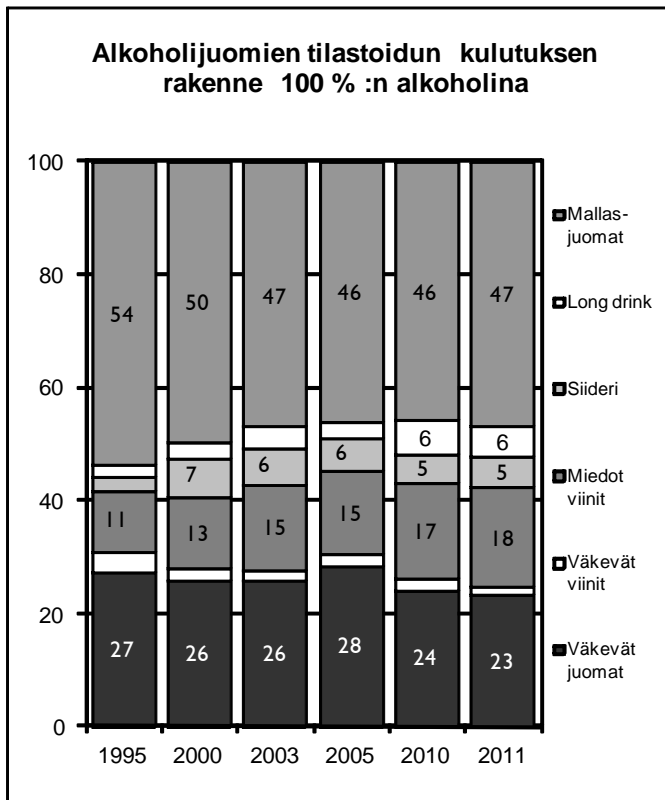
Virallisen kulustilaston ulkopuolelle jää niin kutsuttu tilastoimaton alkoholinkulutus eli matkailijoiden tuoma alkoholi, laillinen ja laitton kotivalmistus, suomalaisten ulkomailla kuluttama alkoholi sekä salakuljetus ja korvike-alkoholit. Matkustajatuonti kattaa nykyään kolme neljänestä tilastoimattomasta alkoholin kulutuksesta, kun sen osuus vuonna 2003 oli noin puolet.

Vuonna 2011 alkoholijuomien matkustajatuonti pysyi edellisvuoden tasolla vajaan 1,5 litrana 100 prosentin alkoholia asukasta kohti. Väkevien alkoholijuomien matkustajatuonti väheni vuonna 2011 noin kymmenyksen. Silti niiden osuus oli yhä lähes puolet kaikesta alkoholin matkustajatuonnista. Oluen matkustajatuonti pysyi vuonna 2011 edellisvuoden tasolla. Väliuotteiden ja viinien matkustajatuonti lisääntyi noin neljänneksellä, siiderien matkustajatuonti noin kymmenyksellä ja long drink-juomien matkustajatuonti 6,5 prosenttia. Vuonna 2011 matkustajatuonnin määrä 100 %:n alkoholina oli 14 prosenttia pienempi kuin matkustajatuonnin huippuvuonna 2005.

Vuodesta 2010 vuoteen 2011 muiden tilastoimattoman alkoholin kulutuksen erien yhteismäärä on pysynyt kutakuinkin ennallaan. Koko tilastoimaton alkoholinkulutus pysyi viime vuonna lähes ennallaan ja oli noin 1,9 litraa 100 %:n alkoholia asukasta kohti. Sen osuus alkoholin kokonaiskulutuksesta oli noin 19 prosenttia.

Kokonaiskulutus asukasta kohti 100 %:n alkoholina

	1995	2003	2005	2010	2011
Tilastoitu kulutus	6,7	7,7	8,2	8,1	8,1
Tilastoimaton kulutus	2,1	1,7	2,3	1,9	1,9
Kokonaiskulutus	8,8	9,4	10,5	10,0	10,0

Vähittäismyymälöiden määrä väheni

Alkoholijuomien jakeluverkosto 2011

	vuosi	muutos
	2011	11/10
Alkon myymälät	348	+ 5
Alkon luovutuspaikat	110	- 8
Elintarvikeliikkeet	5 586	- 169
Tilaviini- ja sahtimyymälät	32	- 3
A- ja B-ravintolat	6 166	+ 42
C-ravintolat	2 112	- 66
Ravintolat yhteensä	8 278	- 24

Anniskeluravintoloiden kokonaismäärässä ei tapahtunut merkittävää muutosta. Vuodesta 1995 ravintoloiden kokonaismäärä on vähentynyt 1 267:llä siten, että enintään 4,7 tilavuusprosenttisia juomia anniskelevien C-ravintoloiden määrä on vähentynyt 3 941:llä ja kaikkia alkoholijuomia anniskelevien ravintoloiden määrä on lisääntynyt 2 674:llä. Alkon myymälöiden määrä on lisääntynyt samana aikana 97:llä ja elintarvikeliikkeiden määrä on vähentynyt 2 490:llä.

Alkoholijuomien kokonaiskulutus ennallaan ja reaalihintat laskivat

Alkoholijuomien kokonaiskulutus oli vuonna 2011 noin 10,0 litraa asukasta kohti eli yhtä suuri kuin vuonna 2010. Kokonaiskulutukseen vaikutti kuitenkin vuoden 2012 alusta toteutettu alkoholiveron korotus. Elintarvikeliikkeet ja ravintolat ostivat vuoden 2011 lopulla alkoholijuomia varastoon. Ilman näitä varastoon ostoja kokonaiskulutus olisi hieman laskenut.

Alkoholijuomien nimellishinnat nousivat vuonna 2011 ennakkotietojen mukaan noin 1,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Jakelutien mukaan tarkasteltuna alkoholijuomien nimellishinnat nousivat vähittäismyynnissä noin 0,5 prosenttia ja anniskelumyynnissä noin 3,3 prosenttia.

Vuonna 2011 keskimääräinen inflaatio oli 3,4 prosenttia. Alkoholijuomien reaali hinnat eli inflaation vaikutuksesta puhdistetut hinnat laskivat ennakkotietojen mukaan noin 1,9 prosenttia vuoteen 2010 verrattuna.

Väkevien juomien ja siiderin kulutus laskivat edelleen

Vuodesta 2010 vuoteen 2011 väkevien juomien tilastoitu kulutus vähentyi 100 %:n alkoholina 2,8 prosenttia. Siiderin kulutus vähentyi lähes viisi prosenttia ja väkevöityjen viinien seitsemän prosenttia. Mallasjuomien kulutus kasvoi 1,7 prosentilla, long drinkin 3,7 ja mietojen viinien 2,9 prosentilla laskettuna 100 % alkoholista.

Alkoholin käytön aiheuttamat haitat rasittavat yhteiskuntaa

Alkoholin kulutuksen kasvu 2000-luvulla on näkynyt alkoholin käytön aiheuttamien terveydellisten ja sosiaalisten haittojen määrässä. Vuosien 2008–2010 aikana haittojen määrä kuitenkin väheni jonkin verran, mutta ennakkotietojen mukaan näyttäisi siltä, että vuonna 2011 useiden haittojen väheneminen on pysähtynyt.

Ennakkotietojen mukaan poliisi sai 83 758 kotihälytystä vuonna 2011, mikä on noin kaksi prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Poliisin tietoon tulleiden pahoinpitelyrikosten kokonaismäärä on edellisvuosina vähentynyt, mutta vuonna 2011 pahoinpitelyjen määrä kasvoi lähes neljänneksen. Eniten kasvoivat lievien pahoinpitelyjen ja pahoinpitelyjen määrät. Rattijuopumustapausten määrä kasvoi noin kaksi prosenttia. Päihtymyksen takia säilöön otettujen määrä väheni noin prosentin verran.

Vuoden 2011 tilastotiedot alkoholiehtoisista kuolemantapauksista ja sairaanhoitojaksoista valmistuvat tämän vuoden lopulla. Vuonna 2010 alkoholin käyttöön liittyviä kuolemia oli noin 2 700 eli 189 kuolemaa vähemmän kuin vuonna 2009. Alkoholimyrkytykseen kuolleiden määrä väheni noin 14 prosenttia ja alkoholisairauksiin kuolleiden määrä 3,5 prosenttia. Päihtyneenä tapaturmaan tai väkivaltaan kuolleiden määrä väheni vuonna 2010 noin kymmenen prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

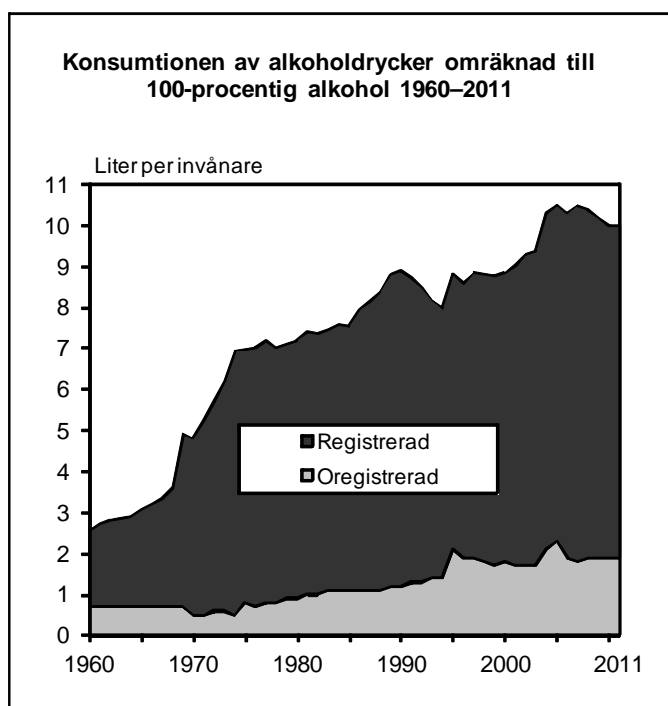
Vuonna 2010 sairaaloissa kirjattiin 22 889 hoitojaksoa, joissa alkoholisairaus oli päädiagnoosina. Alkoholisairauksien hoitojaksojen määrä väheni vuoteen 2009 verrattuna yli seitsemän prosenttia. Hoitojaksojen määrä oli alempi kuin koskaan 2000-luvulla.

Förfrågningar: Valvira: Lennart Wahlfors
THL: Marke Jääskeläinen
Esa Österberg

tfn 029 520 9221, mobil 050 324 9704
tfn 020 610 7654
tfn 020 610 7018, mobil 0400 417 514

Alkoholkonsumtionen 2011

	tusen liter	+ - % 11/10
Starka alkoholdrycker	29 143	- 2,7
Starkviner	3 806	- 8,3
Lättviner	63 603	3,9
Cider	47 269	- 5,0
Long drink	50 227	4,1
Maltdrycker	448 704	1,7
Totalt 100-procentig alkohol	43 968	0,4

Den totala konsumtionen per inv. omräknad till 100-procentig alkohol

	1995	2003	2005	2010	2011
Reg. konsumtion	6,7	7,7	8,2	8,1	8,1
Oreg. konsumtion	2,1	1,7	2,3	1,9	1,9
Total konsumtion	8,8	9,4	10,5	10,0	10,0

Den registrerade alkoholkonsumtionen oförändrad

Enligt preliminära uppgifter var den registrerade alkoholkonsumtionen 44 miljoner liter absolut alkohol år 2011. Konsumtionen ökade något i absoluta tal, men per invånare förblev den på samma nivå som föregående år, det vill säga 8,1 liter. Den registrerade alkoholkonsumtionen är fortfarande åtta procent högre än den var år 2003.

Detaljför säljningen av alkohol i Alkos butiker minskade med 1,6 procent och ökade med 2,1 procent i livsmedelsbutikerna jämfört med år 2010. Hela detaljför säljningen ökade med 0,4 procent. Försäljningen av alkoholdrycker via utskänkning ökade med 0,9 procent från året innan. Konsumtionen av alkohol på restauranger har dock minskat med en tredjedel mellan 1997 och 2011.

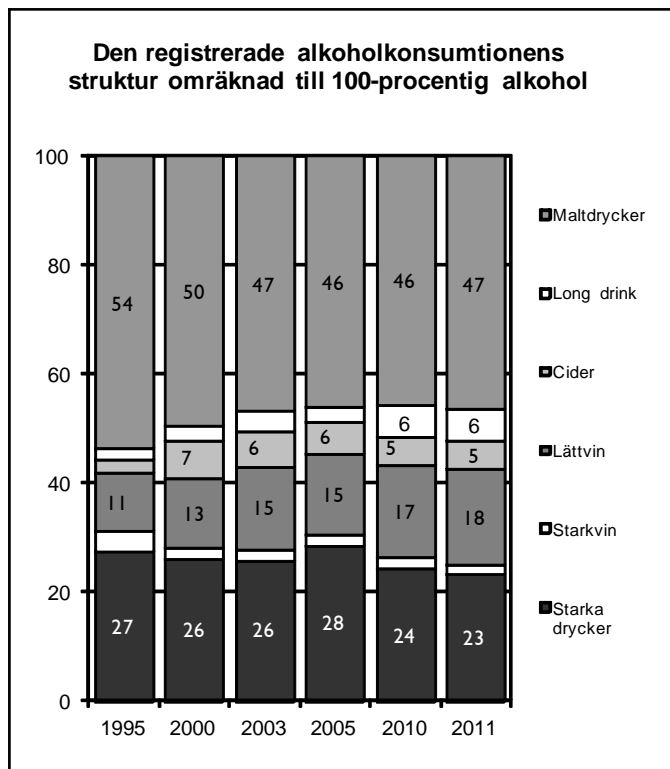
Detaljför säljningens andel av den registrerade alkoholkonsumtionen är över 86 procent. Alkos försäljningsandel minskade till 40 procent och livsmedelsbutikernas andel steg till 46 procent. Restaurangför säljningens andel av den registrerade alkoholkonsumtionen är 14 procent.

Den oregistrerade alkoholkonsumtionen på samma nivå som i fjol

Den officiella konsumtionsstatistiken omfattar inte den så kallade oregistrerade alkoholkonsumtionen, dvs. alkohol som resenärer importerar, laglig och olaglig hemtillverkning, alkohol som finländare konsumerar utomlands samt smuggling och surrogatsprit. Resandeförseln står nuförtiden för tre fjärdedelar av den oregistrerade alkoholkonsumtionen, då dess andel år 2003 var ungefär 50 procent.

År 2011 förblev resandeförseln av alkohol på samma nivå som året innan, drygt 1,5 liter absolut alkohol per invånare. Resandeförseln av starka alkoholdrycker minskade med cirka en tiondedel under år 2011. Trots det består fortfarande nästan hälften av all resandeförsel av just starka alkoholdrycker. Införseln av öl låg år 2011 på samma nivå som året innan. Införseln av starkvin och lättvin ökade med cirka en fjärdedel, införseln av cider med cirka en tiondedel och införseln av long-drink med 6,5 procent. År 2011 var resandeförseln av drycker omräknad till 100-procentig alkohol 14 procent lägre än år 2005, då en rekordnotering uppnåddes.

Den övriga oregistrerade alkoholkonsumtionen låg år 2011 på omkring samma nivå som år 2010. Den totala oregistrerade alkoholkonsumtionen förblev på ungefär samma nivå som tidigare och var cirka 1,9 liter 100-procentig alkohol per invånare. Dess andel av den totala konsumtionen var cirka 19 procent.

Den totala alkoholkonsumtionen förblev oförändrad och realpriserna sjönk

År 2011 var den totala alkoholkonsumtionen cirka 10,0 liter per invånare, dvs. på samma nivå som år 2010. Totalkonsumtionen påverkades dock av höjningen av alkoholskatten, som trädde i kraft i början av år 2012. Livsmedelsaffärer och restauranger fyllde på sina lager av alkohol i slutet av år 2011. Utan dessa inköp skulle totalkonsumtionen ha sjunkit något.

Enligt preliminära uppgifter ökade de nominella priserna på alkoholdrycker år 2011 med cirka 1,5 procent jämfört med året innan. Ser man på distributionskanalerna steg detaljhandels nominella priser på alkoholdrycker med cirka 0,5 procent, och inom försäljningen av alkohol via utskänkning med cirka 3,3 procent.

År 2011 var den genomsnittliga inflationen 3,4 procent. Alkoholdryckernas realpris, dvs. priset minus den påverkan inflationen, har sjunkit med cirka 1,9 procent under fjolåret enligt preliminära uppgifter.

Konsumtionen av starka drycker och cider fortsatte att sjunka

Omräknat i absolut alkohol sjönk den registrerade konsumtionen av starka drycker med 2,8 procent under fjolåret. Konsumtionen av cider sjönk med nästan 5 procent och konsumtionen av starkvin med 7 procent. Konsumtionen av maltdrycker ökade med 1,7 procent, konsumtionen av long drink med 3,7 procent och konsumtionen av lättvin med 2,9 procent, omräknat i absolut alkohol.

Färre detaljhandelsaffärer

Distributionsnät för alkoholdrycker 2011

	år	förändr.
	2011	11/10
Alkos butiker	348	+ 5
Alkos utlämningsställen	110	- 8
Livsmedelsbutiker	5 586	- 169
Gårdsvin- och sahtibutiker	32	- 3
A- och B-restauranger	6 166	+ 42
C-restauranger	2 112	- 66
Restauranger totalt	8 278	- 24

Det totala antalet restauranger med utskänkningstillstånd har inte förändrats nämnvärt. Sedan 1995 har det totala antalet restauranger minskat med 1 267, så att antalet C-restauranger som serverar drycker med högst 4,7 volymprocent har minskat med 3 941 och antalet restauranger som serverar alla slags alkoholdrycker har ökat med 2 674. Under samma period har Alkos butiksantal ökat med 97 och antalet livsmedelsbutiker har minskat med 2 490.

Alkoholskador - en belastning för samhället

Den tilltagande alkoholkonsumtionen under 2000-talet har märkts på antalet alkoholrelaterade hälso- och sociala problem. Under år 2008–2010 har antalet skador minskat något, men preliminära uppgifter pekar nu på att minskningen skulle ha avstannat år 2011.

Enligt de preliminära uppgifterna för 2011 gjorde polisen 83 758 hembesök, vilket är ca 2 procent mer än i fjol. Det totala antalet misshandelsbrott som polisen fått kännedom om har minskat under tidigare år, men år 2011 ökade misshandelsfallen med nästan en fjärdedel. Speciellt ökade såväl antalet lindriga misshandelsfall som antalet misshandelsfall. Antalet rattfyllerifall ökade med cirka två procent. Antalet personer som blivit omhändertagna på grund av berusning minskade med cirka en procent.

Statistikuppgifter om antalet alkoholrelaterade dödsfall och perioder av sjukhusvård under år 2011 fås i slutet av detta år. År 2010 dog cirka 2700 personer till följd av alkoholbruk, vilket är 189 dödsfall färre än år 2009. Antalet dödsfall pga. alkoholförgiftning minskade med cirka 14 procent och antalet dödsfall på grund av alkoholrelaterade sjukdomar med 3,5 procent. Antalet berusade personer som avlidit till följd av olycka eller våld sjönk med drygt 10 procent från föregående år.

På sjukhusen registrerades 22 889 vårdperioder med alkoholrelaterade sjukdomar som huvuddiagnos. Antalet vårdperioder med alkoholrelaterade sjukdomar minskade med över 7 procent jämfört med år 2009. Antalet vårdperioder har inte varit såhär lågt under hela 2000-talet.

Källor: Valvira, THL, Statistikcentralen.
Översättning: Mikaela Lindeman